

Postilain tiedoksiantomenettely (HE 58/2022 vp)

Liikenne- ja viestintävaliokunnan kuuleminen
9.11.2022

Fanni Thessler

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Tiedoksiantomenettelystä

- Tiedoksiantomenettelyä koskevan sääntelyn tarkentaminen perustuu eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätökseen.
    - Kyseessä on melko teoreettinen ja tekninen asia, käytännössä ongelmia ei ole ilmennyt.
- Yleispalvelun tarjoaja on hoitanut esityksessä tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä jo voimassa olevan lain ja aikaisemman sääntelyn perusteella.
- Lakiehdotuksen valmistelussa on lähdetty siitä, että nykyistä oikeustilaa täsmennetään. Yleispalvelun tarjoajalle ei perusteta uusia tehtäviä tai velvollisuuksia.
- Ministeriö toteaa, että tiedoksiantoa koskevassa lainsäädännössä on kyse postilakia isommasta kokonaisuudesta, jota tulisi tulevaisuudessa digitalisaation ja tiedoksiannon sähköistymisen myötä arvioida kokonaisuutena postilakia laajemmin.

Tiedoksiantomenettelyä koskeva lisäselvitys

- Eduskuntakäsittelyn aikana on noussut esiin uusia tiedoksiantomenettelyä koskevia seikkoja → vaikutuksia ei ole voitu arvioida lakiehdotuksen valmistelun aikana.
- Posti Oy:n arvion mukaan viranomaisten kustannukset voisivat nousta moninkertaisiksi, jos tiedoksiantokirjeitä varten jouduttaisiin perustamaan uusi kirjetuote.
- Ministeriö teetti kyselyn tiedoksiantokirjeitä jakelevilla postiyrityksillä ja tiedoksiantokirjeitä lähettävillä viranomaisilla.
- Selvityksen tavoitteena oli tarkentaa arviota tiedoksiantomenettelyä koskevien muutosehdotusten taloudellista vaikutuksista.
- Selvityksen perusteella tiedoksiantokirjeiden määrästä ei ole postiyrityksillä tai viranomaisilla tarkkaa tietoa.
- Laskevien kirjevolyymien vuoksi uusien tuotteiden luominen ei ole tarkoituksenmukaista, eikä ministeriö lakiesityksen mukaisesti sellaista myöskään edellytä.
- Digitalisaation seurauksena myös tiedoksiantomenettely sähköistyy ja viranomaiset ohjaavat kirjeitään ensisijaisesti Suomi.fi-verkkopalveluun.

Virkavastuun kohdentuminen jakelutoiminnassa

- Posti Oy on tulkinnut tavallisten tiedoksiantojen jäävän rikosoikeudellisen virkavastuun ulkopuolelle.
- Ministeriö korostaa sitä, että voimassa olevan postilain 21 §:ssä säädetään rikosoikeudellisesta virkavastuusta sellaisen henkilön osalta, joka suorittaa tiedoksiantomenettelyyn liittyviä tehtäviä.
- Julkisesta hallintotehtävästä säätäminen edellyttää virkavastuusta säätämistä.
- Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaisesti virkavastuun tulee koskea koko julkista hallintotehtävää.
    - Ennen uutta lainsäädäntöä tai perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntöä on toimittava voimassa olevien sääntöjen mukaisesti.
- Ministeriön ehdotuksen mukaisesti virkavastuu kattaisi kaikki postitse toimitettavat tiedoksiannot.
- Suurin osa virkarikoksista edellyttää tahallisuutta ja esimerkiksi tuottamuksellinen virkavelvollisuuden rikkominen sitä, että teko ei ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen.
- Ministeriön kanta: ehdotetut muutokset ovat rikosoikeudellisen virkavastuun kohdentumisen osalta nykyisen oikeustilan täsmentämistä, eivätkä esitetyt muutokset edellytä uutta kirjetuotetta. Virkavastuusääntelyn osalta on tarkoituksenmukaista jatkaa nykyisten käytäntöjen mukaisesti ja nykyisellä tuotevalikoimalla.

Tiedoksiantokirjeiden kulkunopeusvaatimus

- Lakiehdotuksen valmistelussa tarkoituksena on ollut sitoa postitse toteuttavan tiedoksiantomenettelyn määräajat siihen, mitä muualla lainsäädännössä on tiedoksiantomenettelystä säädetty.
- Tiedoksiannon toteuttamismenettelylle ei määritellä määräaikaa nyt ehdotetussa tai muussakaan lainsäädännössä (esim. hallintolaki) → ehdotettu tiedoksiantomenettelyn määräajan noudattamista koskeva säännös jäisi siten sisällöltään tyhjäksi.
- Ministeriö ehdottaa seuraavaa muotoilua: **”Postitse toimitettavia tiedoksiantoja koskee se, mitä muualla lainsäädännössä on tiedoksiannosta säädetty.”**
- Ministeriö toteaa olevan oikeusturvan toteutumisen kannalta ongelmallista, jos tiedoksiantoja ei voida toimittaa tiedoksianto-olettaman puitteissa.
    - Mikäli seitsemän päivän tiedoksianto-olettama ei toteudu, on sitä syytä tarkastella tulevaisuudessa laajemmin.
    - Ministeriö kiinnittää huomiota siihen, että seitsemän päivän tiedoksianto-olettama on peräisin ajalta, jolloin jakelu oli tiheämpää ja kirjeitä oli jaettavana nykyistä enemmän.
    - Tiedoksiantomenettelyä koskevat ongelmat eivät ole ratkaistavissa ainoastaan postilakia muuttamalla.

Kiitos!

lvm.fi Twitter: @lvmfi

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ